

Jan-Olof Hedström

Kartor i släktforskningen

Översikt

1640-talet **Geometrisk avmätning, byavis** bl a 1:3000, något schematisk

1700 omkr **Geometrisk avmätning, byavis** bl a 1:8000, mer detaljerad

1760-talet **Ägodelning, ~ storskifte** 1: 4000, noggrann

1757-1820 **Storskifte, oftast endast inägor** 1:2000 eller 1:4000

1827-1971 **Laga skifte**, hel by åt gången

Samma tid **Klyvning eller laga skifte**, hemmansvis

1940-talet **Ekonomisk karta** 1:10 000 med flygbild eller svartvit och gulfärgad åker

1988 ff **Ekonomisk karta** 1:20 000 "Gula kartan"

Geometrisk avmätning 1643

1640-talets kartor

- * Inägorna schematiskt
- * Sjöar och vikar
- * Varje hemmans gårdsplats och ägare
- * För varje hemman en kort beskrivning
- * En beskrivning också av byn totalt

OBS

För t ex Svensbyn stämmer inte kartan med listan över ägare vid jämförelse med andra källor

Ny geometrisk avmätning 1700

Ny geometrisk avmätning omkr år 1700

- * Noggrann karta med tomtplatser, åkrar och ängar
- * Byggnader bara symboliskt på tomtplatsen
- * För varje hemman nummer och mantal enligt jordeboken, dvs stommen till nutidens fastighetsnummer
- * För varje hemman anges ägare och hemmanets hävd
- * För åker- och ängsområden anges de hemman som de gemensamt äger

Storskifte 1811-1813 Svensbyn (Svensbyljda)

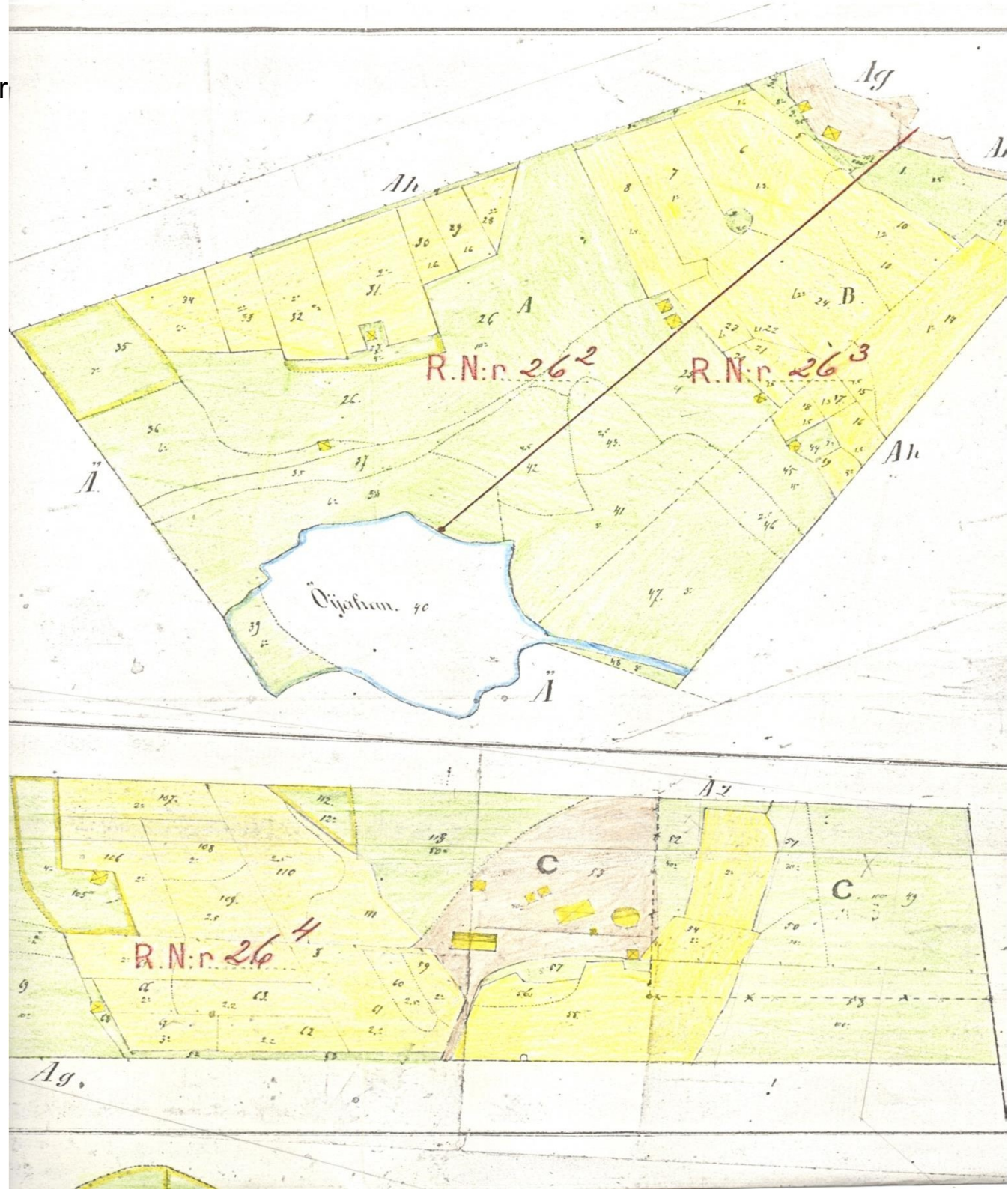
Storskifte mitten av 1700-talet

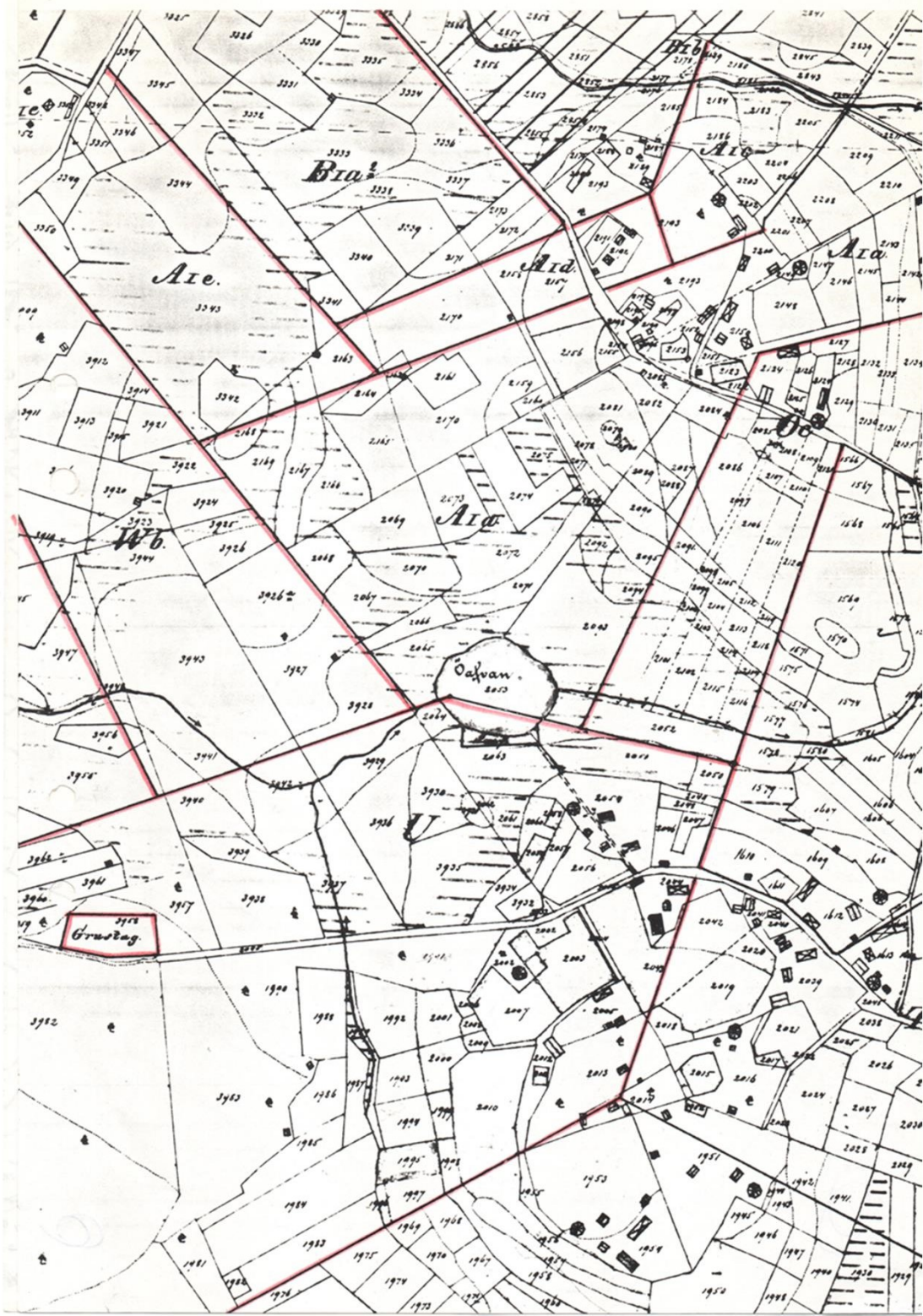
- * Detaljerade kartor**
- * Varje hemmans tomtplats, åker, äng och ägare samt mantal**

Storskifte runt år 1800

- * Mycket detaljerade kartor med varje byggnad i rätt skala
- * Varje hemmans tomtplats, åker, äng och ägare samt mantal
- * Skogsmarken ingår nästan aldrig
- * Protokoll över förrättningsens gång i stora drag

Hemmansklyvning 1878
Svensbyn 26:1 klyvs i tre delar

Laga skifte från mitten av 1800-talet

- * En nästan outtömlig källa för släktforskare
- * Mycket omfattande handlingar och stora kartor, kräver tid att tillgodogöra sig
- *

Laga skifte

- * En lantmäteriförrättning - ansökan - förrättningsmän
- * Mycket noggrann karta. Ägofigurer med gradtal och areal.
- * Mycket noggrant protokoll, dag för dag
- * Hävdeförteckning
- * Byns gränser – Undantag för gemensamma behov – Delningsgrund
- * Utflyttning och skiftesplan
- * Beräkning av likvider för utflyttning, god hävd mm
- * Delning av hemman är vanligt
- * Förrättningskarta och delningsbeskrivning
- * Utstakning på marken av de nya gränserna
- * Överenskommelser i en mängd frågor, bland annat om tillträdesdag
- * Ägodelningsrätten fastställer

Tre omgångar finns av kartor och handlingar

Ekonomisk karta
1940-talet

1700 års över 1945 års

1700 års karta över 1945 års

